

63
BG

ФАКТИ

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Безопасността на младия работещ – съвети към родителите

В безопасност ли са децата ви са докато са на работа? Сигурни ли сте че някой се грижи за тях? Този Лист факти ще ви помогне да разберете какви мерки трябва да въведат работодателите за безопасността и здравето при работа на младите хора, както и при разговорите с децата ви как да се предпазят от злополуки на работното място.

Всяка година през лятото милиони ученици и студенти започват временна работа, за да си изкарат пари за харчене. Много участват в организирано обучение за придобиване на професионален опит. Други пък, за първи път започват постоянна работа. Ранното започване на работа може да бъде от полза за младите хора, тъй като им дава по-големи възможности да натрупат важни работни умения. Работата обаче, трябва да бъде безопасна и здравословна.

Когато младите хора започнат постоянна работа за първи път, това трябва да бъде и едно безопасно и продуктивно начало. За съжаление това не винаги е така. Според Европейската статистика процентът на трудови злополуки при младите хора на възраст 18-24 години е с 50 % по-висок отколкото за която и да е друга възрастова група работещи⁽¹⁾.

Едно 17-годишно момиче загуби част от пръста на ръката си още през първия час от започване на работа през ваканцията. Пръстите ѝ бяха премазани в машина във фурната, в която работеше...

Осемнадесетгодишен стажант-механик загина 4 дни след като бе обхванат от пламъци докато помагал на началника си да изхвърлят в резервоар за отпадъци смес от бензин и нафта, когато бензинът експлодирал. ...

Работещите са защитени от законодателството за безопасност и здраве при работа, което изисква от работодателите да преценят опасностите на работното място и да осигурят необходимите

те превантивни мерки, инструкции и обучение. Работодателите трябва да полагат особени грижи за младите хора и за начинаещите поради липсата им на знания, опит и информираност.

Младите хора под 18 години се ползват от защитата на допълнителни изисквания, тъй като им липсва опит, а понякога и физическа и психическа зрялост. Ограничения има и за работното им време. Работодателите, които предлагат работни места за стажуване на млади хора, трябва да им осигурят поне същата защита по отношение на безопасността и здравето при работа, както и на техните работещи, които са наели.

В случаите когато младият човек е още в училищна възраст, работодателят трябва да информира родителите или законните настойници за рисковете и мерките за контрол. Това трябва да стане преди започване на работа.

Безопасност на младите хора под 18 години – какво са длъжни да правят работодателите?

Съществува национално законодателство, произтичащо от Европейското законодателство за защита на младите хора при работа⁽²⁾. То взема под внимание особения риск на който са изложени младите хора поради липса на опит, информираност и зрялост.

Законодателството изискват от работодателите:

- да отчитат липсата на опит, информираност на младите хора за професионалните рискове за здравето и безопасността им, тяхната физическа и психическа незрялост и т.н., при оценяване на рисковете за здравето и безопасността им;
- да изготвят оценка на риска ПРЕДИ младият човек да започне работа;
- да вземат под внимание оценката на риска при определяне дали на младия човек е разрешено да извършва определена работа или не;
- да информират родителите или законните настойници на децата в училищна възраст за резултата от оценката на риска и въведените мерки за контрол с цел намаляването на тези рискове;

Като общо правило на лицата под 18 години НЕ СЕ РАЗРЕШАВА да извършват работа, която:

- надвишава физическите и умствените им възможности;
- ги излага на вещества, които са токсични или могат да предизвикат раково заболяване;
- ги излага на радиация;
- е свързана с висока температура, шум или вибрации;
- съдържа рискове, които е вероятно те да не могат да разпознаят или да избегнат поради липса на опит, обучение или поради недостатъчно внимание към безопасността.

⁽¹⁾ За повече информация виж Лист факти "Безопасността на младия работещ – съвети към работодателя"

⁽²⁾ Директивата на Съвета 94/33/ЕС за защита на младите хора при работа съдържа **минималните** изисквания. Законът във вашата държава-членка може да бъде по-строг по отношение например, минималната възраст, на която децата могат да работят и забранените работи.

Листът факти "Защита за младите хора на работното място" дава повече подробности за ограниченията по отношение на работата, възрастта и работното време, специални изисквания за професионално обучение и за строгите ограничения при работа на деца под минималната възраст за завършване на училище в държави-членки, в които това е разрешено. За точните изисквания направете справка с националното законодателство.

Какво могат да направят родителите?

Злополуки и смъртни случаи могат да станат с млади хора, независимо че повечето от злополуките на работното място са били предотвратими. Работата може също да изложи на риск здравето на младия човек в бъдеще. Например, ако на работното място има експозиция на вещества, предизвикващи алергии, на силен шум или работа в неудобна и неестествена поза. Така че важно е да се осъществява превенцията и обучението за безопасността и здравето при работа не трябва да бъде подценявана.

Ето някои стъпки, които можете да предприемете, за да помогнете на децата си:

- разговаряйте с децата си за избора им на работа през ваканцията, уикенда или стажуването. Какви варианти за избор на работа и работни места съществуват?
- разберете характера на задачите им;
- Питайте ги какво обучение получават и как се осъществява наблюдението за работата им. Кажете им да не се страхуват да искат обучение и помощ преди да оперират с оборудване или да изпълняват нова дейност или задача;
- редовно разговаряйте с тях за работата им. Насърчавайте ги да споделят с вас за всеки проблем, свързан с работата или за притесненията им по отношение на безопасността и здравето;
- разговаряйте с работодателя за мерките и обучението по безопасност и здраве;
- предупредете децата си за опасностите, когато работят сами или през нощта;
- насърчавайте децата да задават въпроси, да търсят помощ когато са несигурни за работните практики или дейности и да съобщават незабавно за всяка опасност, нараняване или заболяване, независимо колкото и да са дребни;

- насърчавайте ги да разговарят с лекаря, медицинската сестра или друго лице от службите по трудова медицина (ако ги има на работното място) и с органа по безопасност и здраве при работа, а когато посещават личния лекар с някаква оплакване, да му кажат и каква работа извършват;
- обяснете им, че за проблеми с безопасността могат да се свържат с представителите на работещите по безопасността и здравето при работа, както и с представител на профсъюза, ако има такъв;
- разкажете на децата си за своя личен опит в областта на безопасността и здравето на сегашната си или на предишна месторабота - какво се е случило, какво е било направено и как бихте постъпили, ако сте знаели повече;
- съдействайте училището или колежа където учат децата ви, да включат дейности с цел информиране на децата по въпросите на безопасността и здравето, а за по-големите ученици – за безопасността и здравето, свързани с работата;
- разговаряйте с другите родители по тези въпроси;
- вижте какво се прави за предпазване на младите работещи там където вие работите;
- насърчавайте децата си сами да откриват аспекти на здравето и безопасността на работата, която извършват, например от националната институция по безопасност и здраве при работа или от линковете на уеб страницата на Агенцията към такива източници. Вие също открийте такива!

Младите работещи, както всички работещи, имат три важни **права** на безопасност и здраве:

1. Правото да знаят;
2. Правото да участват;
3. Правото да отказват да извършват опасна работа.

Те имат и **отговорности**, включително:

1. Да работят безопасно;
2. Да съобщават за опасностите;
3. Да ползват и носят предпазни средства.

Желанието им да се харесат или недостатъчната увереност могат да ги въздържат, затова разговаряйте с тях за правата им, за необходимостта да работят безопасно през цялото време и винаги да спазват безопасни процедури, за да предпазят себе си и колегите си – работата не е игра.

Информация за законодателството в тази област в България можете да намерите на: <http://www.mlsp.government.bg>
<http://osha.mlsp.government.bg>

За повече информация и източници: <http://ew2006.osha.eu.int>. Източниците включват националната ви институция по безопасност и здраве при работа, професионални съюзи и организации на работодателите.

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Gran Via, 33, E-48009 Bilbao, Spain

Тел.: (34) 944 79 43 60, факс (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int